

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 17, 33,
34, 48, 53 STRAIPSNIŲ, 2 PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 33¹
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 1) IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 10
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2)
(TAP-19-1927-19-1929; TAIS NR. 19-13100-19-13102)**

2019-11-27 Nr. NV-3308

Vilnius

Projektų rengėjai – Vidaus reikalų ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Projektų tikslas. Įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2019 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. KT13-N5/2019 „Dėl Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuostatas, spręsti 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojusios naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo metu nustatytas (identifikuotas) įstatymo taikymo (įgyvendinimo) problemas ir atlikti kitus patikslinimus.

Dabartinė situacija. Konstitucinis Teismas 2019 m. balandžio 18 d. nutarime Nr. KT13-N5/2019 „Dėl Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pasisakė, kad nuostata, kad tarnybinė nuobauda skiriama atsižvelgiant į Kriminalinės žvalgybos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka pateiktą informaciją yra perteklinė, taip pat, kad asmenų, dėl kurių pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas, teisės turi būti įtvirtintos įstatymu (šiuo metu Vyriausybės nutarimu).

Valstybės tarnybos įstatymas numato, kad valstybės tarnautojai turi teisę ir į kitą teisės aktų nustatyta tvarka mokamą atlyginimą. Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio 17 dalyje nustatyta, kad už veiklą valdyboje jos nariams atlyginama įmonės lėšomis Vyriausybės nustatyta tvarka. Valdybos nariui išmokama suma per mėnesį negali būti didesnė kaip 1/5 įmonės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio.

Valstybės tarnybos įstatyme nustatyta, kad savo noru atleidžiamam, perkeliama laimėjus konkursą į kitą valstybės tarnautojo pareigas į kitą valstybės ar savivaldybės instituciją ar įstaigą valstybės tarnautojui jo atleidimo (perkėlimo) iš pareigų dieną išmokamos visos jam priklausančios pinigų sumos.

Šiuo metu Valstybės tarnybos įstatyme nustatyta, kad Valstybės tarnautojų registre kaupiama informacija apie valstybės pareigūnus ir profesinės karo tarnybos karius tiek, kiek reikalinga jų tarnybiniais pažymėjimams ar kitokioms elektroniniu parašu pasirašyti skirtoms priemonėms pagaminti.

Valstybės tarnybos įstatymo 2 priede nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų skirstymo į grupes kriterijai, tarp kurių yra išskirta konkreti valstybės politikos sritis (valstybinio socialinio draudimo) pritaikyta konkrečiai įstaigai.

Projektų esmė. Projektu Nr. 1 siūloma:

- nustatyti, valstybės tarnautojams už jų darbą einant valstybės įmonių, savivaldybės įmonių, akcinių bendrovių arba uždarytųjų akcinių bendrovių, kurių akcijos ar dalis akcijų, suteikiančių daugiau kaip 1/2 balsų šių bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, priklauso valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise, kolegialių organų nario pareigas, nemokamas kituose teisės aktuose nustatytas atlyginimas;

- tikslinti nuostatas susijusias su tarnybine atsakomybe – atsisakyti nuorodos į Kriminalinės žvalgybos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka pateiktą informaciją, nuorodos į Korupcijos prevencijos įstatymą; asmens, dėl kurio pradėtas tarnybinio nusižengimo tyrimas, teises įtvirtinti įstatyme;
- tikslinti nuorodą į Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą (2020 m. sausio 1 d. keičiasi įstatymo pavadinimas);
- nustatyti, kaip turi būti atsiskaitoma su tarnybinio kaitumo būdu į kitą įstaigą perkeliamu valstybės tarnautoju (išmokamos visos jam priklausančios pinigų sumos);
- papildyti Valstybės tarnautojų registre kaupiamų duomenų sąrašą valstybės pareigūnais ir profesinės karo tarnybos kariais, tačiau tik ta apimtimi, kiek reikalinga pavaldžių valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimui atlikti ir pareigybėms aprašyti bei vertinti; taip pat duomenimis apie biudžetinių įstaigų struktūras, laisvas ir užimtas pareigybes ir darbuotojus tiek, kiek reikalinga personalo administravimo ir buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijoms centralizuotai atlikti;
- Valstybės tarnybos įstatymo 2 priede atsisakyti nuostatos, kad skirstant valstybės ir savivaldybės institucijas ir įstaigas į grupes, balai skiriami už valstybinio socialinio draudimo sritį, taip paliekant tik universalaus pobūdžio įstaigų skirstymo į grupes kriterijus, neišskiriant nei vienos konkrečios valstybės politikos srities ar įstaigos, ir atsisakant institucijos ar įstaigos dydžio kriterijaus.

Projektu Nr. 2 siūloma nustatyti, kad valdybos nariams valstybės tarnautojams už jų veiklą valdyboje neatlyginama iš įmonės lėšų, valstybės tarnautojui skiriamas atlygis ir kompensacija už patirtas kelionės išlaidas pervedami į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sąskaitą, kai valstybės tarnautojui darbo užmokestis mokamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, arba į atitinkamos savivaldybės biudžeto sąskaitą, kai valstybės tarnautojui darbo užmokestis mokamas iš savivaldybės biudžeto. O kitiems valdybos nariams (t. y. fiziniams asmenims ir darbuotojų atstovams) už veiklą valdyboje atlyginama įmonės lėšomis Vyriausybės nustatyta tvarka. Siūloma atsisakyti nuostatos, kad valdybos nariui išmokama suma per mėnesį negali būti didesnė kaip 1/5 įmonės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio.

Derinimas. Projektas Nr. 1 pateiktas derinti Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Teisingumo ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Krašto apsaugos ministerijai, Nacionalinei teismų administracijai, Generalinei prokuratūrai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai. Suderinta su Finansų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Generaline prokuratūra, Lietuvos savivaldybių asociacija. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija ir Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai per nustatytą laiką pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Su Nacionaline teismų administracija liko nesuderinta viena pastaba, dėl to yra parengta derinimo pažyma. Nacionalinė teismų administracija nesutinka su nuostata, kad Valstybės tarnautojų registre būtų kaupiami duomenis apie teisėjus tiek, kiek tai reikalinga pavaldžių karjeros valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimui ir pareigybių aprašymų rengimui, argumentuodama abejone atitiktimi konstituciniam teisėjo nepriklausomumo principui. Vidaus reikalų ministerija nurodo, kad duomenų apie teisėjus, kurie turi pavaldžių valstybės tarnautojų, kaupimas Valstybės tarnautojų registre jokios įtakos teismų sprendimams bylose ir teisingumo vykdymui neturės ir turėti negali.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija derinimo metu pasiūlė kartu patikslinti ir Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio 17 dalį ir parengė Projektą Nr. 2. Šis projektas nebuvo derintas su suinteresuotomis institucijomis, o teikiant projektus Vyriausybei kartu pateikta ir Finansų ministerijai, Teisingumo ministerijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai prašant pateikti išvadas. Projektus gavus Vyriausybėje Teisingumo ministerija pateikė pastabas ir pasiūlymus dėl projektų.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatoms. Projektas iš dalies prisideda prie Vyriausybės programos nuostatų dėl kompetencijomis grįstos valstybės tarnybos sistemos, kurioje

valstybės tarnautojų atranka, jų veiklos vertinimas, karjera bus siejami su konkrečioms pareigoms nustatytų kompetencijų turėjimu, diegimo ir nuostatų dėl naujų personalo valdymo įrankių diegimo.

Dalykinio vertinimo išvada. Projektu Nr. 1 siūloma papildyti Valstybės tarnybos įstatymą 33¹ straipsniu, kurio 7 dalis nustatytų teisę valstybės tarnautojui skusti Valstybės tarnybos įstatymo 34 straipsnio 6 dalyje nurodytus sprendimus (sprendimai dėl tarnybinės nuobaudos skyrimo). Pažymėtina, kad 2019 m. lapkričio 20 d. Vyriausybės posėdyje buvo pritarta Teisingumo ministerijos parengtam ir Vyriausybei pateiktam Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 20, 23, 27, 28, 31, 33, 43, 56, 78, 117, 134, 138 straipsnių pakeitimo bei įstatymo papildymo 115¹ ir 138¹ straipsniais įstatymo ir susijusių įstatymų projektų paketui, tame tarpe ir Valstybės tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui, kuriuo siūloma įstatymo 34 straipsnio 6 dalį pripažinti netekusia galios. Minėtais pakeitimais siūloma plėsti ikiteisminį administracinių ginčų nagrinėjimą nepriklausomose kolegialiose ikiteisminėse institucijose, siekiant, kad tokie ginčai būtų išnagrinėti greičiau, efektyviau ir mažesnėmis sąnaudomis, tuo pačiu mažinant administracinių teismų darbo krūvį ir tokiu būdu sudarant prielaidas kitas teismuose esančias bylas nagrinėti greičiau bei kokybiškiau. Siūlytume įvertinti minėto paketo naujas siūlomas nuostatas Projektą Nr. 1 svarstant Vyriausybėje ir Seime.

Projektų siūloma įsigaliojimo data yra 2020 m. sausio 1 d. Atsižvelgiant į projektų svarstymo Vyriausybėje stadiją ir svarstymo Seime procedūras, siūlome nustatyti vėlesnę projektų įsigaliojimo datą.

Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. lapkričio 20 d. išvadoje Nr. NV-3248 pateiktas pastabas ir pasiūlymus, Teisingumo ministerijos 2019 m. lapkričio 21 d. išvadą ir projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė